

LA CONQUESTA DE VALÈNCIA

Llibre dels fets de Jaume I

PROPOSTA DIDÀCTICA

Adaptació a cura de
Víctor Labrado

ISBN: 978-84-17497-87-3

Andana
editorial

1. En grups de tres, documenteu-vos a Internet o a la biblioteca (amb enciclopèdies i llibres d'Història) sobre la biografia i el regnat del rei Jaume I. Extraieu-ne els fets més rellevants i feu-ne un mur digital per a exposar-lo a classe.

Si utilitzeu programes com ara el Padlet, a més de text i imatges, podreu enllaçar webs, àudios i vídeos.

2. Sobre un mapa de les comarques valencianes, traceu l'itinerari que va seguir el rei Jaume I durant la conquesta. Podeu utilitzar fletxes de colors diferents per a cada campanya. Inventeu-vos icones per representar «batalla», «rendició sense resistència» o «setge» i poseu-los allà on convinga.

Podeu fer una imatge fixa o gravar un vídeo amb la tècnica de l'«stop-motion».

3. Per parelles, prepareu-vos les següents preguntes. A classe, feu un debat i compartiu les respostes.

a) En terminologia feudal, quina relació tenien don Blasco i Jaume I?

b) En la presa de Morella, com interpretes l'actuació de don Blasco d'Alagó? Si no coneixeu la ciutat, documenteu-vos-hi. Creieu que és fàcil de conquerir? El rei no ens n'informa i, per tant, ens ho hem d'imaginar: com devia apropiarse de Morella don Blasco?

c) Com es va solucionar el conflicte entre don Blasco i el rei?

d) Què volia dir don Blasco quan, referint-se al castell de Morella, demanava a Jaume I «... vulgueu que jo el tinga per vós, que és més raó que jo el tinga que ningú del regne»?

e) Diu Jaume I: «s'agenollà davant meu i em va fer homenatge de mans i de boca.» Com s'anomena aquesta cerimònia? Quin significat tenia?

f) Hi ha cap relació entre aquest conflicte i les negociacions del rei per a la rendició de València?

4. A Borriana, les forces del rei Jaume I fracassen atacant la muralla amb un castell de fusta. Sabries fer un plànol o un croquis del castell i del sistema utilitzat per a fer-lo avançar?

5. Pel que fa a la tàctica utilitzada pel rei Jaume I, quin significat creus que tenen les següents actuacions?

- Respecte a la població vençuda de Borriana o de València.
- Respecte al niu d'oronetes de la seua tenda.
- Respecte als defensors de la Boatella.

6. En grups de tres alumnes, investigueu la toponímia (noms de ciutats, rius, muntanyes, etc.) que recorden el passat musulmà del vostre poble o comarca. Documenteu-vos i proveu de trobar-ne el significat.

7. Visitem la ciutat de València (la visita pot ser virtual) i localitzem els escenaris del Llibre dels fets.

a) Comenteu aquesta frase del rei basant-vos en l'extensió de la ciutat actualment:

«L'endemà, abans de l'alba, sense jo saber-ho, els almogàvers i els peons anaren a prendre un poble que es diu Russafa, que és a dos trets de ballesta, prop de la vila de València.»

b) A la biblioteca, sobre el llibre La ciutat de València, de Manuel Sanchis Guarner, localitzeu el punt on hi havia la torre de la Boatella. Què hi ha ara allí mateix? Què creus que s'hi trobaria en una excavació arqueològica?

c) Trobeu el punt on era el rei quan els sarraïns valencians hissaren la senyera en senyal de rendició. Podeu visitar el museu de l'ajuntament de València, on es conserva la senyera que, segons la tradició, va ser la que el rei va veure. Hi ha també uns altres records del rei: l'escut, l'espasa, el fre del cavall.

8. Investigueu si el vostre poble ix al Llibre dels fets. Si és així, localitzeu els referents geogràfics més pròxims que s'hi anomenen.

9. Què va passar quan Jaume I va voler repartir la terra entre els seus homes? Comenteu a classe l'actuació del rei.

10. En grups de cinc alumnes, trieu un episodi del Llibre dels fets i feu-ne un guió, amb narrador i personatges, pensant en una representació teatral. Podeu gravar-la en vídeo o representar-la a classe en directe.